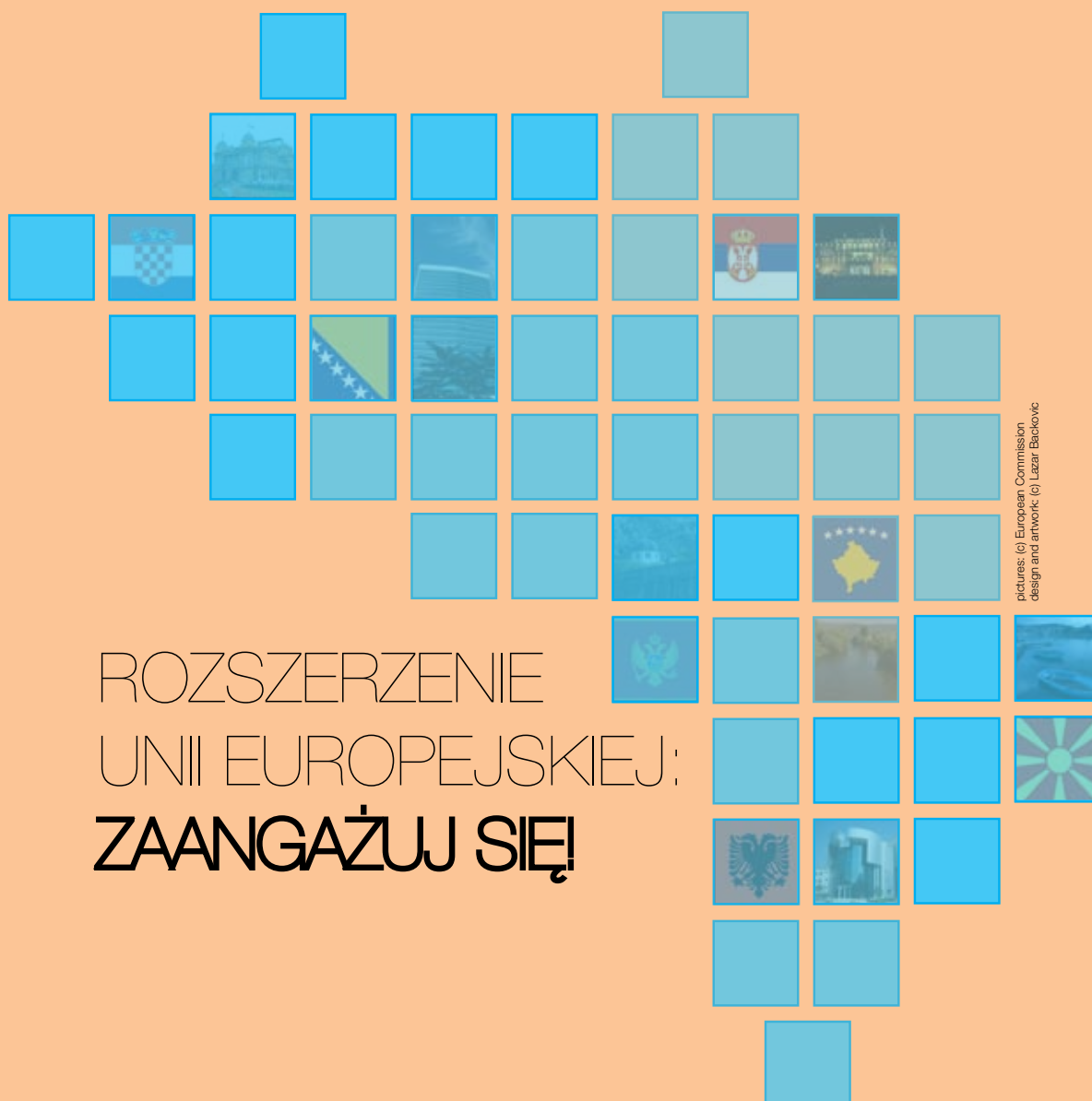

pictures: (c) European Commission
design and artwork: (c) Lazar Backovic

ROZSZERZENIE UNII EUROPEJSKIEJ: ZAANGAŻUJ SIĘ!

Europa:
Historia poszerzenia struktur
strona 2-3

Balkany:
Krótki rys historyczny
strona 4-5

Krótkie opisy państw:
Czy wiesz, że...?
strona 6-7

Odnajdź Balkany Zachodnie w sercu Europy! | WKŁADKA, str. 8-9
Obserwuj Balkany Zachodnie na ich drodze do UE! | NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA, str. 2-15

**Wstąpienie do
Unii Europejskiej**
Zyski i straty?
strona 10-11

Rozszerzenie UE:
Unia wciąż rośnie?
strona 12-13

**Propozycja
scenariusza lekcji:**
strona 14-15

EUROPA - HISTORIA POSZERZENIA STRUKTUR

Początki w nielicznym gronie

Proces integracji europejskiej rozpoczął się w nielicznym gronie środkowo-wschodnich państw należących do kontynentu europejskiego. Belgia, Francja, Republika Federalna Niemiec, Włochy, Luksemburg oraz Królestwo Niderlandów odbyły w 1951 roku międzyrządową konferencję w Paryżu. Wspólnota Węgla i Stali, posiadająca ponadnarodowe kierownictwo, oraz wczesna forma Komisji Europejskiej z Trybunałem, Radą i Parlamentem gwarantowały pokój pomiędzy państwami członkowskimi. Sześć państw rozwiązało zatem międzyrządowe struktury kierujące stosunkami międzynarodowymi w Europie od XVII stulecia. W roku 1957 państwa te utworzyły Eu-

Pierwsza akcesja

Potrzeba było szesnastu lat, zanim w roku 1973 dokonano pierwszego poszerzenia struktur, w wyniku którego ich członkami stały się Republika Irlandii, Dania oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Najistotniejszym czynnikiem przyciągającym był potencjał rozwoju gospodarczego na wspólnym rynku Wspólnoty Europejskiej, na którym obowiązywała unia celna oraz stabilne przepisy prawa handlowego. Pod koniec lat 60-tych XX w. praktycznie zakończono realizację procesów dekolonizacji, w wyniku których państwa europejskie utraciły częściowo zarówno swój status światowych mocarstw, jak również zniknęła sprzeczność ich interesów na arenie międzynarodowej.

Akcesja Grecji z 1981r., a następnie akcesja Hiszpanii i Portugalii w roku 1986, odbyły się w podobnych okolicznościach. Wszystkie trzy państwa wywodziły się z systemów prawicowych lub autorytarnych reżimów wojskowych i posiadały słabo rozwinięte gospodarki rynkowe. Aby osiągnąć stan stabilnej demokracji, potrzebowały so-

Współpraca ponad podziałami

Rewolucja, jaka miała miejsce w Europie pod koniec lat 80-tych i we wczesnych latach 90-tych XX w., umożliwiła ponowne zjednoczenie Niemiec, a więc oznaczała tylko również pierwsze poszerzenie struktur o terytorium dawnej Niemieckiej Republiki Demokratycznej, czyli kraj z dawnego bloku wschodniego.

W roku 1995 do utworzonej dwa lata wcześniej Unii Europejskiej dołączyły Austria, Finlandia oraz Szwecja, jako nowe państwa członkowskie. W okresie zimnej wojny były one związane ogłoszoną deklaracją neutralności i pozostawały poza Wspólnotą aż do rozwiązania struktur komunistycznych.

Największe rozszerzenie struktur UE

Największe rozszerzenie struktur UE miało miejsce 1 maja 2004 r., kiedy do Unii Europejskiej dołączyło dziesięć państw – Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry. ¹ Bułgaria i Rumunia poszły w ich ślady w roku 2007. W 2011 r. Unia Europejska zrzesza 27 państw członkowskich.

Mowa tutaj o swoistej triadzie celów: demokracji, gospodarce rynkowej oraz drodze powrotnej do Europy.¹³

W szerszym ujęciu integrację europejską można by rozdzielić na etapy post-nacjonalizmu, post-imperializmu – okresu po konfrontacji państw należących do różnych bloków – oraz post-komunizmu. Poszczególne okoliczności, w których miała miejsce akcesja, znacznie się od siebie różnią. Jednak czynniki ją motywujące, czyli zapewnienie niezależności, ustabilizowanie demokracji oraz wypracowanie dobrobytu ekonomicznego, to wartości powszechne, którymi kierują się państwa członkowskie oraz obywatele Unii Europejskiej.

Kryteria dla kandydatów na państwa członkowskie.

Od roku 1993 UE posługuje się zatwierdzonymi kryteriami dotyczącymi akcesji nowych państw członkowskich. W tym roku przywódcy państw i rządów – tworzący Radę Europejską – sprecyzowali w formie kryteriów kopenhaskich, funkcjonujące wcześniej w sposób nieformalny, wymogi dla kandydatów na członków Unii Europejskiej. Należy pamiętać, iż kryteria te są wiążące również dla państw będących już członkami UE. Kryteria dla państw aplikujących zostały przez Komisję uściślone poprzez ustalenie określonych progów, które muszą zostać osiągnięte.

niez możliwości radzenia sobie z presją konkurencyjną i oddziaływaniami rynkowymi w ramach Unii Europejskiej. Przyznanie statusu członka oznacza, iż kandydat może przyjąć zobowiązania wynikające z członkostwa, w tym obowiązek przestrzegania celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej. ¹⁴

„Wizja spokojnego, demokratycznego i swobodnego rozwoju, wciąż przyciąga państwa Europy.”

Podsumowując: Powyższe zobowiązania dla państw kandydujących określane są jako kryteria dotyczące polityki, gospodarki oraz *acquis communautaire* (istniejącego obecnie

cą swoje granice Unię Europejską oraz jej państwa członkowskie do podejmowania niezbędnych reform, dzięki którym powiększająca się Unia może być skuteczna i demokratyczna.

„Możliwość pozyskiwania przez Unię nowych członków, przy jednoczesnym zachowaniu aktualnego tempa integracji europejskiej, stanowi również istotny czynnik leżący w ogólnym interesie zarówno Unii, jak i państw kandydujących.”¹⁵

Wnioski wyciągnięte?

W okresie trudności gospodarczych, rozbieżności społecznych i zjawiska nacjonalistycznego populizmu, pamiętać o wartościach przyświecających Unii Europejskiej wydaje się być konieczna. Chociaż proces integracji europejskiej nie jest pasmem nieprzerwanych sukcesów, to wizja spokojnego, demokratycznego i swobodnego rozwoju wciąż przyciąga państwa Europy oraz osoby pragnące uzyskać obywatelstwo Unii Europejskiej. Niemniej sama akcesja nie gwarantuje funkcjonowania w oparciu o wartości humanistyczne. Wartości te stanowią optymistyczną perspektywę.

Przypisy

- ¹¹ Stirk, P.M. / Weigall, D. (eds.) 1999: The Origins and Development of European Integration. A Reader and Commentary, London: Pinter, str. 126.
¹² Pollak, J. / Slominski, P. 2006, Das politische System der EU, Wien: Facultas, str. 17-51.

// 02[05]1991
Wydarzenia w Borovo-Selo w pobliżu Vukovar (wschodnia Chorwacja). Początek rozpadu Jugosławii i pierwsza faza tzw. „wojen jugosłowiańskich”.

// 29[04]1991
Po protestach studentów w grudniu 1990r. i lutym 1991r. Albania wprowadza pierwszą konstytucję zgodnie z zasadą praworządności i opartą na zasadach demokratycznych.

// 27[05]1991
Początek trwającej 10 dni wojny pomiędzy Słowenią a Jugosłowiańską Armią Ludową (JNA).

// 25[06]1991
Chorwacja i Słowenia ogłaszają odłączenie się od Socjalistycznej Federalnej Republiki Jugosławii.

// 08[09]1991
Dawna Jugosłowiańska Republika Macedonii ogłasza odłączenie się od Jugosławii i przyjmuje konstytucyjną nazwę Republiki Macedonii.

// 25[08]1991
Początek oblężenia Vukovaru i pierwsze czystki etniczne ludności pochodzenia nie-serbskiego.

// 19[12]1991
W odpowiedzi na ogłoszenie niepodległości przez Chorwację, region Krajiny ogłasza swoją suwerenność. Stolicą Republiki Serbskiej Krajiny został Knin. W roku 1995 obszar ten stał się ponownie częścią Chorwacji.

// 05[03]1992
Bosnia and Herzegovina declares its independence from the Yugoslav federation.

ropejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) podlegającą temu samemu zwierzchnictwu, która stanowiła początek Unii Europejskiej w jej dzisiejszym kształcie.¹

lidnego demokratycznego zaplecza w postaci grupy partnerów. Patrząc wstecz, należy uznać, iż ten eksperyment powiódł się i dostarczył, a nawet wciąż dostarcza, silnego impulsu do przyszłych i obecnych procesów mających na celu poszerzenie struktur Unii.

Powody przystąpienia do Unii Europejskiej

Po niespełna 40 latach od pierwszych akcesji, powodów, dla których kraje starają się o status członka UE są dość oczywiste.

„Aby było możliwe członkostwo w Unii Europejskiej, dane państwo kandydujące musi posiadać stabilne instytucje gwarantujące demokratyczne rządządy, funkcjonowanie państwa prawa, poszanowanie praw człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości, funkcjonującą gospodarkę rynkową, jak rów-

i rozwijającego się systemu prawnego), których spełnienie musi towarzyszyć chęci podjęcia kolejnych kroków w ramach integracji europejskiej. Często jednakże zapomina się o czwartym kryterium kopenhaskim, które zobowiązuje poszerzają-

- ³ Lippert, B. 2004, Glanzloser Arbeitserfolg von epochaler Bedeutung, in: idem, Bilanz und Folgeprobleme der EU-Erweiterung, Baden-Baden: Nomos, str.21.
¹⁴ http://www.europarl.europa.eu/enlargement/ec/pdf/cop_en.pdf (data ostatniej aktualizacji: styczeń 2011)
¹⁵ Ibid.

BALKANY – KRÓTKI RYS HISTORYCZNY

Balkany na tle zawiłych dziejów Europy

ni wieków. Pogranicze miało wymiar polityczny – tam właśnie Austro-Węgry, Imperium Osmańskie i Rosyjskie rywalizowały o wpływy. Dynamika polityczna zapoczątkowała procesy w regionie i wpłynęła na kształtowanie się różnorodnych kultur i tożsamości na Bałkanach.

W tym kontekście często nie docenia się znaczenia współistnienia różnych religii w tym regionie. Sarajewo, określane mianem “Jerozolimy Europy” jest znakomitą przykładową odmiennością wyznań, które z jednej strony nie są od siebie wyraźnie oddzielone, a z drugiej nie zawsze chcą ze sobą współpracować.^[4]

Zjednoczenie jako początek wspólnej przyszłości?

“Największym problemem była niemożność znalezienia odpowiednich proporcji pomiędzy tym co dzieli, a tym co łączy.”^[5] W roku 1918 upadek rywalizujących imperiów wywołał ogromny entuzjazm i zapoczątkował pierwszy bałkański proces zjednoczenia południowych narodów słowiańskich. Pierwsze państwo stworzone przez Słowenów, Chorwatów i Serbów nie uwzględniało w swojej nazwie innych grup etnicznych. Kilka lat później, w 1929 roku, zostało przekształcone

// 08[04]1993
ONZ przyjmuje jako członka państwo określane tymczasowo „Dawną Jugosłowiańską Republiką Macedonii”, trwa wyjaśnianie sporu dotyczącego nazwy tego kraju.

// 09[11]1993
„Stary Most” w Mostarze zostaje zniszczony w wyniku silnego ostrzału Chorwatów. Odbudowę mostu zakończono dopiero w 2004 r.

„Bałkany zaczynają się na Rennweg – ulicy na południowym wschodzie Wiednia”.^[2] Z kolei Winston Churchill miał określić Bałkany jako “czułe podbrzusze Europy”.^[3] Co tak naprawdę wyróżnia Bałkany? Ich podwójna rola jako pogranicza oraz tygla kultur wywarła ogromny wpływ na przestrze-

w Królestwo Jugosławii (określane niekiedy jako dyktatura 6 stycznia). W kwietniu 1941 niemieckie wojska zaatakowały Królestwo Jugosławii i podzieliły je na kilka części. Państwo Chorwatów wraz z Bośnią i Hercegowiną stało się niemieckim państwem satelickim, pozostałe części

znalazły się pod rządami Włoch, Niemiec, Węgier i Bułgarii. Podziały te doprowadziły do powstania grup paramilitarnych – chorwackich Ustasz i serbskich Czetników.

„Bałkany to jednocześnie pogranicze i tygiel kultur.”

Albania, niepodległa od 1912 r. a wcześniej przynależąca przez cztery wieki do Imperium Osmańskiego, stała się ofiarą fali okupacji i aneksji ze strony sąsiadów. W 1944 roku rozpoczęła się komunistyczna dyktatura Envera Hoxha oparta na współpracy na przemian z Jugosławią, Zwią-

// 17[11]1993
Początek działań Międzynarodowego Trybunału do spraw Zbrodni w byłej Jugosławii (ICTY). Carla del Ponte zostaje głównym prokuratorem Trybunału.

kiem Radzieckim i Chinami. Kilka lat później planowano nawet utworzenie konfederacji z Jugosławią. Zawirowania gospodarcze i polityczne widoczne na arenie międzynarodowej stopniowo izolowały Albanię w czasach komunizmu. Dopiero w latach 80-tych, po śmierci Hoxha, sto-

sunki z sąsiadującymi państwami oraz z Europą Zachodnią zaczęły się powoli normalizować. W 1991 roku przeprowadzono pierwsze pluralistyczne wybory.

W roku 1943 jugosłowiańscy partyzanci proklamowali Demokratyczną Federacyjną Jugosławię. Nazwa ta przetrwała do 1963 roku, kiedy to zastąpiono ją Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii. Pan-jugosłowiańscy partyzanci oraz opowiadający się za królestwem Czetnicy odegra-

łączył się od Stalina i wybrał niezależną politykę, czym Jugosławia zyskała sobie szerokie uznanie na arenie międzynarodowej.

Jednakże wielu problemów nie udało się rozwiązać: brak równouprawnienia i rekompensaty dla grup etnicznych, różnice gospodarcze pomiędzy południem a północą, grupy dominujące oraz zastraszone mniejszości. Po śmierci Tito w 1980 r. okazało się, że reformy były niewystarczające.

INFO Polska a Bałkany

Choć Polska jest wciąż młodym państwem członkowskim w Unii Europejskiej, pragnie wywierać namacalny wpływ na politykę rozszerzenia i stanowić pomost między „starymi” a „nowymi” państwami członkowskimi wykorzystując swoje położenie geograficzne oraz więzy kulturowe i historyczne. Polska bardzo pozytywnie postrzega perspektywę kontynuacji polityki rozszerzenia i aktywnie wspiera kraje kandydujące w ich staraniach o przyjęcie do Unii.

Kontynuacja polityki rozszerzenia leży w interesie Polski również dlatego, iż kraj ten promuje silne stosunki ekonomiczne z Europą Wschodnią i Południowo-Wschodnią oraz liczy na poprawę sytuacji ekonomicznej w wyniku przyjęcia nowych państw do UE.

li znaczącą rolę w oswobodzeniu kraju spod włoskiej i niemieckiej okupacji. Pomijając udział Armii Czerwonej w wyzwoleniu Belgradu, Jugosławia nie potrzebowała wsparcia ze strony aliantów, żeby odrodzić się po drugiej wojnie światowej.

// 04[08]1995
W ramach operacji wojskowej o nazwie „Oluja”, tysiące serbskich cywili uciekają z Chorwacji oraz Bośni i Hercegowiny do Serbii.

// 11[07]1995
Masakra ludności w Srebrenicy pod dowództwem Ratko Mladicia. Armia Republiki Serbskiej morduje około osiem tysięcy chłopców i mężczyzn bośniackich podczas obecności żołnierzy ONZ.

Centralną rolę odegrał marszałek Josip Broz Tito. Stał on na czele partyzantów i jednocześnie po wygranej referendum objął funkcję premiera, a następnie prezydenta. Jugosławia podążała swoją własną drogą, pomimo że była zarządzana podobnie jak Związek Radziecki. W 1948 r. Tito od-

ni i Hercegowinie, w Chorwacji oraz w Serbii do władzy doszły partie nacjonalistyczne^[6].

monika_stadler
Wenecjanie są szczególnie sceptyczni wobec wejścia Bałkanów do Unii Europejskiej, jednak zdają sobie sprawę ze związanych z tym zalet dla obu stron.
Bassano, I

Przypisy

[*] Kosowo w rozumieniu rezolucji ONZ nr 1244.

[1] Kaplan, Robert D., „Die Geister des Balkans. Eine Reise durch die Geschichte und Politik eines Krisengebiets”, Hamburg 1993, str. 22.

[2] Slavko Ninić im Gespräch mit Robert Sommer, in: Augustin. Die erste österreichische Boulevardzeitung, 4.2005.

[3] Herm, Gerhard, „Der Balkan. Das Pulverfass Europas”, Düsseldorf, Wien, Moskau 1993, str. 22.

[4] „Sarajevo. Risse im Asphalt”, in: Ihlau, Olaf; Mayr, Walter, „Minenfeld Balkan. Der unruhige Hinterhof Europas”, Bonn 2009, str. 111.

[5] Banać, Ivo, „Jugoslawien 1918-1941”, in: Melčić, Dunja (Hg.), „Der Jugoslawienkrieg. Handbuch zu Vorgeschichte”, Verlauf und Konsequenzen, 2. Aufl., Wiesbaden 2007, str. 166.

// 13[09]1995
Grecja i dawna Jugosłowiańska Republika Macedonii podpisują „Tymczasowe Porozumienie” regulujące większość problemów dwustronnych. W jego efekcie Republika Macedonii przyjmuje 5 października nową flagę państwową. Słońce o ośmiu promieniach zastępuje gwiazdę z Werginy.

// 30[08]1995
Intensywne ataki sił lotniczych NATO na pozycje zajmowane przez bośniackich Serbów. Celem było zmuszenie Serbów do rozproszenia ich licznego wojska.

[6] Džihic, Vedran, „Newcomer Balkan. Historischer Hintergrund.” Vortrag Wiesbaden 9.12.2009.

Zamek Rozafat

Albania

W Albanii funkcjonuje 14 parków narodowych, które służą jako rezerваты licznych gatunków roślin i zwierząt. Cechuje je turystycznie atrakcyjny dziewiczy krajobraz. Największymi z nich są Park Narodowy Prespa oraz Park Narodowy Shebenik-Jabllanice przy granicy z dawną Jugosłowiańską Republiką Macedonii. W samym sercu kraju znajduje się miasto Berat będące jednym z najstarszych albańskich miast. Leży ono nad rzeką Osum i określane jest mianem „Miasta Tysiąca Okien”. Jednym z najbardziej znanych albańskich pisarzy jest franciszkanin Gjergj Fishta (1871–1940). Lahuta e Malcís („Górskie Gęśle”) jego autorstwa to największy poemat północnej Albanii.

Bośnia i Hercegowina

Usytuowana w górach i lasach Bośnia i Hercegowina, a zwłaszcza jej stolica Sarajewo, słyną z wpływów różnorodnych kultur: od tureckiej po austriacką. Niektórzy określają Bośnię i Hercegowinę jako połączenie kultur Orientu i Zachodu, którego podstawę stanowi wielojęzyczna, wielonarodowa i wielowyznaniowa historia. Znany na całym świecie Bośniak Ivo Andrić, autor „Mostu na Drinie”, otrzymał w roku 1961 nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. Nie można również nie wspomnieć o pocie Abdulahu Sidranie, który tworzy znane na całym świecie scenariusze fil-

movie dla Emira Kosturicy i innych reżyserów. Piosenkarz Dino Merlin również cieszy się popularnością daleko poza granicami swojego kraju.

Pałac prezydencki w Sarajewie

dzących ze swojej ziemi, jak np. glina kaolin, ale również wysyła genialnych piłkarzy do najlepszych klubów Europy.

Miejskie życie w Varaždin

Chorwacja

“Fular” (ang. *cravat*) – nazwa ta ma swoje źródło w zachwycie, z jakim w siedemnastowiecznej Francji spotkał się styl wiązania krawata “à la croate”. Podobnie jak Chorwacja narzuciła styl ubioru mężczyznom w Europie, tak Cesarstwo Austro-Węgierskie w części środkowo-wschodniej oraz renesansowa Wenecja wprowadziły swoją piękną architekturę do chorwackich miast. Jako przykład może tutaj posłużyć Dubrownik wpisany na listę światowego dziedzictwa kulturowego. W roku 2010 Split z dumą pełnił rolę gospodarza

Kosowo (utworzone na mocy Rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244)

W języku serbsko-chorwackim, podobnie jak w polskim, słowo “kos” oznacza gatunek ptaka. Nazwa Republiki Kosowa pochodzi od Pola Kosów (w języku serbskim: Kosovo Polje, w albańskim: Fushë Kosovë) w pobliżu Prisztiny. Po względem ukształtowania terenu Kosowo jest depresją otoczoną przez góry i zawsze stanowiło obszar ważny dla rolnictwa. Wino pochodzące z Kosowa jest znane na całym świecie. Anton Pashku (1937–1995) to

// 22[01]2001

W wyniku ostrzelania komisariatu policji w Tearce w dawnej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii następuje eskalacja konfliktu pomiędzy Armią Wyzwolenia Kosowa mniejszości albańskiej a siłami bezpieczeństwa kraju.

// 06[02]1999

Początek rozmów pokojowych w Rambouillet dotyczących traktatu pokojowego pomiędzy Federalną Republiką Jugosławii a Albańczykami z Kosowa.

// 21[11]1995

Wojna w Bośni zostaje przerwana w wyniku przyjęcia traktatu z Dayton.

// 24[03]1999

Początek tzw. wojny w Kosowie. Siły lotnicze NATO atakują Federalną Republikę Jugosławii. (Koniec działań: 10 czerwca 1999 r.)

// 13[08]2001

Zostaje zawarta umowa ramowa z Ochrydy. Mniejszości etniczne w dawnej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii otrzymują szerokie prawa.

// 26[02]2004

Prezydent dawnej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii Boris Trajkovski ginie w katastrofie lotniczej niedaleko Mostaru (na terenie Bośni i Hercegowiny). Przyczyny katastrofy pozostają niewyjaśnione.

// 12[03]2003

Serbski premier ginie w wyniku zamachu. Za jego kadencji Slobodan Milošević został wydany Międzynarodowemu Trybunałowi do spraw Zbrodni (ICTY).

// 15[03]2004

Po fałszywych doniesieniach prasowych, według których Serbowie utopili w rzece albańskie dzieci, ma miejsce pogrom mniejszości serbskiej zamieszkującej Kosowo.

międzynarodowych zawodów lekkoatletycznych, jednak dla chorwackich kibiców zapewne ważniejszy był fakt, że ich drużyna zajęła w 1998r. trzecie miejsce w Mistrzostwach Świata w piłkę nożną odbywającym się we Francji. Chorwacja nie eksportuje zatem wyłącznie skarbów pocho-

najważniejsza postać w literaturze albańskiej dwudziestowiecznego Kosowa. Był on awangardowym twórcą, który odcisnął trwałe ślady na przyszłych pokoleniach pisarzy. Meczet Sinan Pasza w Prizrenie, drugim co do wielkości mieście Kosowa, to pomnik kultury upamiętniający epokę otomańską. Jest to

Miejsce to jest znane pod nazwą Kokino. Najpopularniejszy gwiazdor ostatnich dekad zginął w wypadku samochodowym w wieku zaledwie 26 lat. Tose Proeski był autorem i wykonawcą piosenek znanych na całym świecie. Każdego lata nieformalną stolicą kraju staje się miasto Ochryda, położone nad jezio-

których to pochodzi nazwa kraju – powstały właśnie po to, by inspirować poetów takich jak Petar. Jednak to przepiękne wybrzeże kraju wciąż przyciąga tysiące turystów, przynosząc znaczne dochody. Zasoby naturalne kraju takie jak boksyt i żelazo to inny ważny sektor gospodarki Czarnogóry.

CZY WIESZ, ŻE ...?

Nowoczesne centrum Podgoricy.

Serbia

Dzisiejsza Serbia liczy ok. 7,4 mln mieszkańców i ma za sobą pełną wydarzeń historię, sięgającą aż średniowiecza. Piękne klasztory przypominają zwiedzającym o starożytnych tradycjach Bizancjum i prawosławia. Po odzyskaniu niezależności od Imperium Otomańskiego w XIX w. Serbia wprowadziła pierwszą monarchię konstytucyjną w rejonie bałkańskim. Dzięki takim twórcom jak Danilo Kis, Bogdan Bogdanovic czy Milo Dor literatura serbska zyskała popularność na całym świecie. Współczesną scenę muzyczną współtworzą tacy wykonawcy jak Marija Šerifovic, zwycięzcy międzynarodowego konkursu Eurowizji w 2007 r., czy Željko Joksimovic, który odniósł sukces na całych Bałkanach.

Centrum Belgradu.

również największy meczet muzułmański w kraju. Mierzący 43,5 metrów minaret jest najwyższy w całym rejonie bałkańskim.

Prizren, drugie największe miasto w Kosowie.

Dawna Jugosłowiańska Republika Macedonii

Do Księgi Guinnessa dodano nowy rekord. Mieszkańcy macedońskiej wioski Sarchievo ugotowali w ogromnym garnku 3,15 tony fasoli, tym samym bijąc dotychczasowy rekord wynoszący 1,35 tony i należący do stanu Południowa Dakota w USA. Znajdujące się w Macedonii pozostałości po pierwszym obserwatorium na kontynencie europejskim szacowane są na ponad trzy tysiące osiemset lat.

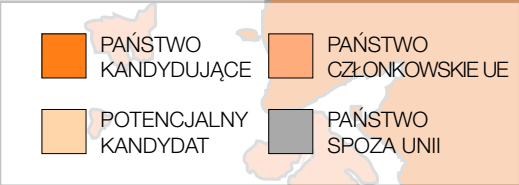
W 1979 r. Ochryda została uznana przez UNESCO za część światowego dziedzictwa.

rem o tej samej nazwie, które słynie ze starówki wpisanej na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Również zimą kraj jest atrakcyjny dla turystów lubujących się w sportach zimowych za sprawą rozległych pasm górskich, gdzie jest aż siedem szczytów powyżej 2 500 metrów wysokości.

Czarnogóra

Petar II Petrović-Njegoš był władcą oraz księciem-biskupem Serbskiego Kościoła Prawosławnego Czarnogóry w pierwszej połowie XIX w. Niemniej ważniejsza niż działania w obronie kraju okazała się rola, jaką odegrał jako jeden z najznamienitszych poetów tworzących w języku serbskim. Zda się, iż ogromne zasoby dzikiej natury w porośniętych lasami pasmach górskich Czarnogóry – od

PAŃSTWA BAŁKANÓW ZACHODNIICH W SERCU EUROPY

ALBANIA

stolica	Tirana
ustrój polityczny	republika
populacja	3,14 mln
powierzchnia	28 748 km²
PKB (na mieszkańca)	4 520 USD
stopa wzrostu ekonomicznego	5,4%
stopa bezrobocia	13,0%
religie	muzułmanie (70%), ortodoksyjni chrześcijanie (20%), katolicy (10%)
głowa państwa	Barnir Topi
szef rządu	Sali Berisha

BOŚNIA I HERCEGOWINA

stolica	Sarajewo
ustrój polityczny	republika
populacja	3,77 mln
powierzchnia	51 129 km²
PKB (na mieszkańca)	4 520 USD
stopa wzrostu ekonomicznego	5,4%
stopa bezrobocia	(brak danych)
religie	muzułmanie, ortodoksyjni chrześcijanie, katolicy
głowa państwa	Przewodniczący prezydencji + 2 członków 3-osobowej kadencyjnej prezydencji kolektywnej
szef rządu	Nikola Špirić

CHORWACJA

stolica	Zagrzeb
ustrój polityczny	republika
populacja	4,43 mln
powierzchnia	56 542 km²
PKB (na mieszkańca)	13 580 USD
stopa wzrostu ekonomicznego	- 5,8%
stopa bezrobocia	9,1%
religie	katolicy (90%), ortodoksyjni Serbowie (4%), muzułmanie (1%)
głowa państwa	Ivo Josipović
szef rządu	Jadranka Kosor

KOSOWO (na mocy Rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244)

stolica	Prisztina
ustrój polityczny	republika zarządzana przez ONZ
populacja	1,76 mln
powierzchnia	10 887 km²
PKB (na mieszkańca)	(brak danych)
stopa przyrostu ekonomicznego	5,4%
stopa bezrobocia	45%
religie	muzułmanie, ortodoksyjni chrześcijanie, katolicy
głowa państwa	obecnie brak
szef rządu	Hashim Thaçi

BYŁA JUGOSŁOWIAŃSKA REPUBLIKA MACEDONII

stolica	Skopje
ustrój polityczny	republika
populacja	2,04 mln
powierzchnia	25 713 km²
PKB (na mieszkańca)	4 130 USD
stopa wzrostu gospodarczego	- 0,7%
stopa bezrobocia	32,2%
religie	ortodoksyjni chrześcijanie (70%), muzułmanie (25%), katolicy
głowa państwa	Gjorge Ivanov
szef rządu	Nikola Gruevski

CZARNOGÓRA

stolica	Podgorica
ustrój polityczny	republika
populacja	0,6 mln
powierzchnia	13 812 km²
PKB (na mieszkańca)	6 000 USD
stopa wzrostu gospodarczego	8,1%
stopa bezrobocia	9,0%
religie	ortodoksyjni chrześcijanie, katolicy, muzułmanie
głowa państwa	Filip Vujanović
szef rządu	Igor Lukšić (pełniący urząd)

SERBIA

stolica	Belgrad
ustrój polityczny	republika
populacja	7,35 mln
powierzchnia	77 474 km²
PKB (na mieszkańca)	5 590 USD
stopa wzrostu gospodarczego	-3,0%
stopa bezrobocia	13,6%
religie	ortodoksyjni chrześcijanie, katolicy, muzułmanie, protestanci, Żydzi
głowa państwa	Boris Tadić
szef rządu	Mirko Cvetković

WSTĄPIENIE DO UNII EUROPEJSKIEJ - ZYSKI I STRATY?

Użyteczne linki

Oficjalna strona UE:
www.europa.eu

Unijna strona poświęcona nauczycielom:
<http://europa.eu/teachers-corner/>

Źródło informacji dla młodzieży
oraz osób pracujących z młodzieżą:
www.eurodesk.pl/

Europejski Portal Młodzieżowy:
<http://europa.eu/youth/> –

Europejski Portal Informacyjny:
<http://europa.eu/europedirect/>

kanal YouTube – “Polska w UE”:
www.youtube.com/user/POLSKAwUE

Kanał YouTube – “Polska w UE”:
www.europarl.europa.eu/pl/

Europejskie stacje radiowe:
www.euranet.eu/pol/

Informacje dotyczące polskiego
członkostwa w UE:
<http://polskawue.gov.pl>

informacje o Bałkanach:
www.osw.waw.pl/

Aby wspólny projekt europejski nie utknął w martwym punkcie (lub wręcz zakończył się), Unia Europejska musi bardziej skupić się na Bałkanach Zachodnich. Włączenie wszystkich państw tego regionu do Unii Europejskiej jest historycznym obowiązkiem i celem politycznym, wobec którego zapewne nie ma alternatywy.

Rozszerzenie na południowy wschód leży we wspólnym interesie wszystkich państw europejskich. Europa jest po części odpowiedzialna za stabilizowanie tego rejonu Europy po fazie wyczerpujących konfliktów. Dlatego też Unia Europejska przy licznych okazjach zwraca uwagę na perspektywę pełnego członkostwa państw Bałkanów Zachodnich w Unii.

Chorwacja podąża prostą drogą ku pełnemu członkostwu i może spodziewać się szybkiej akcesji. Jest ona zgodna z polską polityką zagraniczną. Niemniej dla Belgradu, Skopje, Sarajewa, Podgoricy, Prisztiny i Tirany perspektywy przystąpienia do UE powinny pozostać otwarte.

Każda dalsza runda rozszerzeń będzie, przy uwzględnieniu również stanowiska Polski, wymagała spełnienia trzech głównych warunków:

Jeżeli państwa dążą do pełnego członkostwa w UE, na początek trzeba ogólnie uznać, że stanowią one część Europy.

Państwa europejskie muszą następnie zgodzić się co do tego, że postrzegają przyjęcie do Unii jako

czyć do UE. W przypadku Bałkanów Zachodnich można dostrzec, iż choć istnieją wątpliwości co do realizacji niemal wszystkich powyższych wymagań, pierwsze dwa warunki zostały spełnione. Ostatnie zadanie można by było zakończyć prędzej, jeżeli istniałaby konkretna opcja akcesji.

„Polska wspiera poważne starania krajów Bałkanów Zachodnich o przyjęcie do UE i pragnie uznać je za równych partnerów.”

// 16/05/2004
Chorwacja zyskuje status oficjalnego kraju kandydującego.

// 01/05/2004
Słowenia zostaje państwem członkowskim Unii Europejskiej.

// 22/03/2004
Dawna Jugosłowiańska Republika Macedonii zgłasza wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej.

// 17/12/2004
Rada Europejska decyduje się rozpocząć rozmowy z Chorwacją.

// 04/10/2005
Chorwacja rozpoczyna negocjacje z Unią Europejską dotyczące pełnego członkostwa po podjęciu takiej decyzji przez ministrów spraw zagranicznych Unii Europejskiej.

// 03/06/2006
Czarnogóra ogłasza niepodległość.

// 17/12/2005
Dawna Jugosłowiańska Republika Macedonii zyskuje status oficjalnego kraju kandydującego do Unii Europejskiej. Początkowe negocjacje zostają przerwane.

// 16/10/2007
Chorwacja zostaje ogłoszona tymczasowym członkiem Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych na okres dwóch lat.

	--	++
Koszty	Poszerzanie terytorium UE jest kosztowne dla jej państw członkowskich. Kraje wydajne finansowo staną się w jeszcze większym stopniu płatnikami Europy.	Ogromne kwoty środków z funduszy strukturalnych i rolniczych płyną z powrotem do wszystkich krajów Unii Europejskiej. Państwa Członkowskie z dużym udziałem w eksporcie czerpią korzyści z siły nabywczej krajów otrzymujących dotacje.
Rynek pracy	Ze względu na migrację firm do Europy Środkowo-Wschodniej, obniża się liczba miejsc pracy w ich dotychczasowych zakładach produkcyjnych.	Ze względu na optymalizację kosztów, wiele spółek już produkuje lub montuje swoje produkty w krajach dążących do członkostwa w UE. Podział pracy na poszczególne kraje zwiększa konkurencyjność firm, tworząc tym samym więcej miejsc pracy.
Przestępczość	Ekspansja Unii Europejskiej prowadzi do wzrostu przestępczości zorganizowanej.	Międzynarodowa współpraca policji i sądownictwa, kierujących się tymi samymi zasadami w całej Europie, umożliwia skuteczniejsze zwalczanie (zorganizowanej) przestępczości. Dotyczy to handlu narkotykami i ludźmi, prania brudnych pieniędzy, kradzieży samochodów oraz zwalczania terroryzmu.
Ochrona środowiska	Ochrona środowiska w krajach, które pragną dołączyć do UE znajduje się na poziomie dużo niższym niż w krajach obecnej Unii Europejskiej.	Zanieczyszczanie środowiska nie odbywa się według przebiegu granic pomiędzy krajami. W związku z tym wszyscy Europejczycy czerpią korzyści z inwestycji w ochronę środowiska w krajach kandydujących. Państwa członkowskie UE mogą dostarczyć im niezbędnych technologii.
Migracja	Różnice w zamożności poszczególnych państw w Europie doprowadzą do wysokich fal imigracji z nowych państw członkowskich, które będą stanowiły zagrożenie dla miejsc pracy, systemów opieki zdrowotnej i opieki społecznej, jak również spokoju społecznego w krajach obecnej Unii Europejskiej.	Każdemu poszerzeniu struktur UE towarzyszyły podobne obawy. Jednakże poprawa sytuacji gospodarczej w wyniku akcesji spowodowała powstanie wielu nowych miejsc pracy w nowych państwach członkowskich. Fala imigracji, której się obawiano, nie miała miejsca.

swój wspólny żywotny interes i umieszczają je na agendzie politycznej.

I wreszcie, państwa ubiegające się o członkostwo muszą być dostatecznie dojrzałe, by dołą-

NOTA PRAWNA

© 2011 by Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.
Publikacja wydana przy wsparciu Unii Europejskiej. Za treść niniejszej publikacji odpowiada wyłącznie Konrad-Adenauer-Stiftung e.V. . Opinie i poglądy wyrażone w niniejszej publikacji w żaden sposób nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

TYTUŁ ORYGINAŁU: „The EU-Enlargement process towards the Western Balkans!”

WYDAWCA: Konrad-Adenauer-Stiftung, Avenue de l'Yser 11, 1040 Bruksela – Belgia
AUTORZY: Holger-Michael Arndt, Markus W. Behne, Alexander Burka (CIVIC-Institute for International Education, Düsseldorf – Niemcy) Teksty na stronie 5 (niebieska ramka), na stronach 10-11 oraz na stronie 15 zostały stworzone przez organizację partnerską tej publikacji. Dalsze informacje na temat organizacji partnerskich tej edycji publikacji znajdują się z tyłu okładki.

PROJEKT I UKŁAD GRAFICZNY: Lazar Backovic

UNIA WCIAŻ ROŚNIE?

Jedność jako podjęte zobowiązanie

Integracja Unii Europejskiej rozpoczęła się po II wojnie światowej. Założyciele zrozumieli, że europejski model państw nacjonalistycznych doprowadził do katastrofy dwóch wojen światowych w pierwszej połowie XX w. Jedynie wdrożenie integracji, zaakceptowanie istniejących granic oraz szacunek dla różnych sposobów życia zgodnych z zasadami demokracji w krajach sąsiadujących dały gwarancję pokoju między państwami.

Po zakończeniu zimnej wojny ta sama

go wynikają powszechne wartości, stanowiące nienaruszalne i niezbywalne prawa człowieka, jak również, wolność, demokracja, równość oraz państwo prawne,

PRZYWOŁUJĄC historyczne znaczenie przewzięcia podziału kontynentu europejskiego oraz potrzebę ustanowienia trwałych podstaw budowy przyszłej Europy,¹ Po ustaniu wojen na zachodnich Bałkanach, Unia Europejska zobowiązała się do doprowadzenia ich do członkostwa w UE.

Zasada zjednoczenia służąca pokojowi między krajami członkowskimi nie jest wynikiem stosowania siły – jak to miało miejsce w przypadku „zjednoczeń” w przeszłości – lecz niezależną decyzją narodu i wybranego przez niego rządu. Z tego powodu kryteria kandydowania do UE zostały jasno określone w Traktacie o Unii Europejskiej:

Artykuł 49

„Każde państwo europejskie, które szanuje wartości, o których mowa w artykule 2, i zobowiązuje się je wspierać, może złożyć wniosek o członkostwo w Unii. O wniosku tym informuje się Parlament Europejski i parlamenty narodowe. Państwo ubiegające się o członkostwo kieruje swój wniosek do Rady, która stanowi jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji oraz po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej większością głosów jego

żą się z przyjęciem, są przedmiotem umowy między państwami członkowskimi i krajem ubiegającym się o członkostwo. Umowa ta podlega ratyfikacji przez wszystkie Państwa zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi”

Zmęczenie imperium

Wiele form wielokulturowych imperiów należy już do przeszłości. Z perspektywy teoretycznej centralny organ władzy nie mógł zapobiec odrywaniu się terenów peryferyjnych z powodu ograniczonych zasobów. Szczególnie siły wojskowe okazały się słabym spoiwem imperium. Kulturowa, ekonomiczna lub moralna dominacja – prawdziwa lub domniemana – to bardziej użyteczna siła służąca długowieczności. Czy to się jednak sprawdza w przypadku Unii Europejskiej?

Unia Europejska nie jest imperium. Nie ma silnej władzy centralnej, która dominuje peryferyjnych wasali. Wszystkie kraje członkowskie są równe w swoich prawach i obowiązkach. Kulturową podstawą Unii Europejskiej jest szacunek dla różnic. Poszanowanie człowieka, prawa obywatelskie, zasady prawne, demokracja i prawa mniejszości są wartościami uniwersalnymi. Wszyscy ludzie i wszystkie państwa europejskie, które chcą zobowiązać się do przestrzegania tych zasad, mogą stać się częścią UE i być odpowiedzialne za ich realizację i zachowanie.

„Wszystkie kraje członkowskie są równe w swoich prawach i obowiązkach.”

Harmonia i wieczny pokój?

Mogłoby to oznaczać koniec wszelkich sporów, zmagani i wojen jak to „przewidywali” filozofowie oświecenia. Tak jednak nie jest – za wyjątkiem położenia kresu wojnom! Spory i zmagania są konieczne w społeczeństwach demokratycznych, a te właśnie są częścią Unii Europejskiej.

Europejski sposób radzenia sobie ze sprzecznymi interesami polega na podejmowaniu decyzji w ramach prawowitych instytucji wybranych w wyborach, obserwowanych przez opinię publiczną, z uwzględnieniem praw mniejszości i zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi. Nie oznacza to ani harmonii ani braku własnych interesów. Nie jest to jedynie reguła, lecz obowiązek aktywnych społeczeństw samorządowych i przywództwa demokratycznego.

Głos w zglobalizowanym świecie.

Ze statystyk opisujących pierwsze dekady XXI wieku wynika, że pewne państwa europejskie wciąż należą do wiodących gospodarek światowych. Jednak wielkość państwa – wyrażona jako liczba jego mieszkańców – pokazuje, że te narody europejskie nie są już tymi „wielkimi graczami”, jakimi były sto lat temu. Niemniej polityczny wpływ wciąż powiązany jest z dwoma czynnikami: siłą ekonomiczną i liczebnością państwa. Dzięki zjednoczeniu państw europejskich, UE może działać jako wpływowy gracz światowy. By odnieść sukces, państwa członkowskie muszą zadbać, żeby Unia Europejska miała wspólną wolę, wspólną politykę i wspólny głos.

Gdzie są granice Unii Europejskiej?

ności oraz rządy prawne może ubiegać się o członkostwo w Unii.

Zważywszy na położenie geograficzne państw na Bałkanach Zachodnich i ich więzy historyczne i kulturowe z państwami UE, staje się oczywiste, dlaczego przyszłość regionu wpisana jest w Unię Europejską. Jednakże definicja „państwa europejskiego” nie jest zawsze prosta, gdyż poprzez

aleksandar_kortevski
Zacieśnianie stosunków Unii Europejskiej doprowadzi do większej mobilności potencjału intelektualnego młodych osób.
Bitola, MK

ideę wspólnych wartości wychodzi poza granice geograficzne. Ostatecznie sprowadza się do samodefiniowania Europejczyków przez nich samych. Nie ma siły zewnętrznej w społeczeństwach europejskich, która powiedziałaaby „kto jest kim”.

Przypisy:

¹ Preambuła Traktatu o Unii Europejskiej (wersja litzbońska).

// 01/01/2008
Słowenia obejmuje prezydencję w Radzie Unii Europejskiej.

// 09/09/2008
Serbia podpisuje z Unią Europejską Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu, mający na celu większe zbliżenie kraju do UE.

// 15/12/2008
Czarnogóra składa wniosek o pełne członkostwo w Unii Europejskiej.

// 28/04/2009
Albania składa wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej.

//19/12/2009
Zniesienie wiz do tzw. krajów Schengen dla obywateli Dawnej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, Czarnogóry i Serbii.

//01/04/2009
Albania i Chorwacja stają się członkami NATO. Sprawa akcesji Dawnej Republiki Macedonii zostanie wznowiona po osiągnięciu porozumienia z Grecją w kwestii nazwy kraju.

// 11/09/2009
Słowenia i Chorwacja osiągają kompromis w sprawie granic, w wyniku którego Słowenia wycofuje swoje weto. Negocjacje z Chorwacją są kontynuowane.

Preambuła do Traktatu o Unii Europejskiej stanowi:

INSPIROWANI kulturowym, religijnym i humanistycznym dziedzictwem Europy, z które-

członków. Brane są pod uwagę kryteria kwalifikacji uzgodnione przez Radę Europejską”

„Warunki przyjęcia i dostosowanie do Traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej, które wiążą

Być może jeszcze istotniejszą rolę odgrywają obywatelskie formy sporu, które stanowią podstawę pokojowego rozwoju.

Zgodnie z art. 49 w połączeniu z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej, każde państwo europejskie, które przestrzega zasad wolności, demokracji, szanuje prawa człowieka i podstawowe wol-

PROPOZYCJA SCENARIUSZA LEKCJI

Europa w aktywnym nauczaniu

Balkany Zachodnie są wyjątkowym regionem Europy. Mogą stanowić przyczynek do dyskusji na temat wartości i struktury UE. Ponadto mogą być podstawą do rozmowy na temat szans młodych Europejczyków i przeszkód, które muszą oni pokonać. Są to ważne kwestie dla edukacji szkolnej i pozaszkolnej.

Wiele tekstów przedstawionych w niniejszej broszurze może zostać użytych do analizy UE oraz krajów kandydujących i potencjalnie kandydujących. Zapraszamy do kopiowania broszury i korzystania z niej w celach edukacyjnych. Do niektórych zadań i lekcji, których podstawą są „ćwiczenia”, niniejsze narzędzie może być użytecznym materiałem uzupełniającym. Różne rodzaje analizy tekstu są dobrze znaną, zorientowaną na wynik metodą edukacji obywatelskiej oraz nauczania innych przedmiotów.

Zdobywanie wiedzy o Unii Europejskiej i jej krajach członkowskich skłania uczniów w Europie do krytycznego myślenia i rozwijania zdolności komunikacyjnych. W ten sposób można zachęcić uczniów do osobistego zaangażowania się w dany temat. Uczniowie mają okazję doświadczyć, co oznacza samodzielne definiowanie niektórych faz procesu nauczania i mogą samodzielnie wybrać tematy dyskusji związane z danym zadaniem. Za-

Na początek nauczyciel może pracować z „ćwiczeniami” na str. 15. Znajdują się tam opracowane zadania do skopiowania. Wskazówki dotyczące postępowania z ćwiczeniami znajdują się poniżej.

Jak pracować z „ćwiczeniami”?

Stronę 15 można skopiować w całości i zaproponować uczniom pracę z całością lub na wybranych częściach.

Pierwsze zadanie musi zostać przygotowane z wyprzedzeniem. Kopię strony 15 można wręczyć klasie dopiero po zakończeniu pierwszego zadania. Do zadania 3 należy skopiować stronę 2 i 3. Uczniowie pracują nad tekstem w trzech grupach: jedna nad zagadnieniem pokoju, druga demokracji, a trzecia dobrobytu. Zadanie polega na przygotowaniu plakatu z mapą skojarzeń i zaprezentowaniu go pozostałym uczniom.

Do zadania 5 potrzebne są kopie strony 6 i 7.

Szare litery stanowią odpowiedzi do zadania 2. Jeżeli wykona się kopie stosując małą kalibrację, odpowiedzi nie będą widoczne.

Pierwsze zadanie: „KOPIOWANIE pełne wyzwań”

Uczniowie siedzą w czteroosobowych grupach wokół stołu, na którym znajduje się jedynie pusta kartka papieru i długopis. Nauczyciel opisuje zadanie i daje sygnał rozpoczęcia każdej fazy zadania:

- Jeden z uczniów z każdej grupy podchodzi do biurka nauczyciela.
- Uczniowie patrzą się na kopię leżącą na biurku nauczyciela przez 30 sekund.
- Uczniowie wracają do swoich grup.
- Rozmawiają i rysują przez dwie minuty, co widzieli na kartce.
- Następnie kolejna osoba z każdej grupy podchodzi do biurka nauczyciela i patrzy przez 30 sekund na kopię.
- Uczniowie wracają, rozmawiają i rysują przez kolejne dwie minuty, co widzieli.
- Kolejny uczeń przed podejściem do biurka może być poinstruowany przez kolegów i koleżanki z grupy, na co ma zwrócić uwagę.

Zadanie kończy powrót czwartego ucznia, następnie rezultaty tego, co uczniowie zobaczyli zostają połączone w całość i powstaje narysowana mapa. Później nauczyciel rozdziela przygotowane kopie i uczniowie porównują wynik grupy z oryginalną mapą. Nauczyciel powinien zapytać uczniów, czy zadanie było proste czy nie; co było zaskakujące i co stanowiło wyzwanie.

KOPIOWANIE pełne wyzwań

Kopia, którą sporządziłeś w swojej grupie, prawdopodobnie zawiera kilka błędów. Porównaj oryginał z wynikami pracy twojej grupy i zrób notatki.

Przedyskutuj, czemu popełniłście te błędy.

Prawna procedura przystąpienia

Poniższy tekst został zaczerpnięty z Traktatu UE. Przedstawia on prawne wytyczne dotyczące przystąpienia państwa kandydującego. Wstaw słowa kluczowe w przygotowany rysunek.

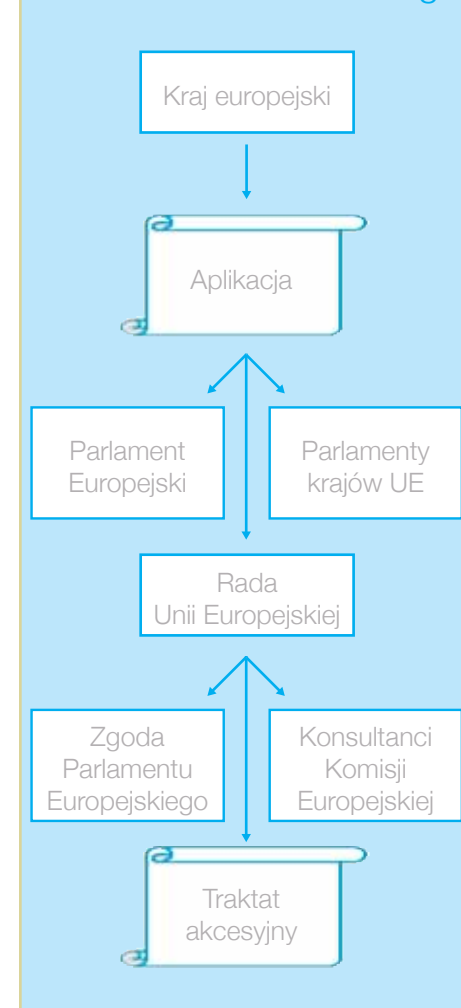
Artykuł 49 Traktatu Lizbońskiego

„Każde państwo europejskie [...] może złożyć wniosek o członkostwo w Unii. O wniosku tym informuje się Parlament Europejski i parlamenty narodowe. Państwo ubiegające się o członkostwo kieruje swój wniosek do Rady, która stanowi jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji oraz po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej większością głosów jego członków. Brane są pod uwagę kryteria kwalifikacji uzgodnione przez Radę Europejską.”

Wewnątrz UE

Tekst, który został Ci wręczony, zawiera odpowiedź na pytanie: jakie są powody, by być lub stać się kra-

art. 49 Traktatu Lizbońskiego

// 12|12|2010

W Kosowie odbywają się pierwsze od ogłoszenia niepodległości wybory do parlamentu. Obserwatorzy z ramienia UE donoszą, iż pojawiły się poważne zarzuty dotyczące oszustw, w wyniku czego w pięciu miastach zorganizowano ponowne wybory.

Strefa Schengen

W „chronologii wydarzeń” na tej stronie można znaleźć wyrażenie „tak zwana strefa Schengen”. Znajdź na stronach Unii Europejskiej (http://europa.eu/travel/doc/index_en.htm) informacje, czemu dla państw Bałkanów Zachodnich ważne jest, by stać się członkiem tej strefy. Napisz krótką historię osoby w twoim wieku pochodzącej z jednego z krajów wymienionych w „chronologii wydarzeń”. Napisz o tym, jak się czuje ta osoba będąc „wewnątrz strefy Schengen”.

Sprawdź kraj

Opisz ścieżkę jednego z siedmiu krajów na Bałkanach Zachodnich do Unii Europejskiej. Jakie są konkretne przeszkody? Jakie są korzyści dla państwa, które zostało przez Ciebie wybrane? K i e - dy może stać się ono państwem członkowskim UE? Porównaj wybrany przez Ciebie kraj z krajem innej osoby w klasie.

// 17|12|2010

Czarnogóra zyskuje status oficjalnego kraju kandydata do UE.

// 22|12|2009

Serbia składa wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej.

// 30|06|2010

Ostatnie trzy rozdziały dotyczące doboru prawnego Wspólnoty zostają otwarte w procesie negocjacji pomiędzy Chorwacją i Unią Europejską.

// 22|07|2010

Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości orzekł, iż ogłoszenie niepodległości przez Kosowo nie stanowiło naruszenia przepisów prawa międzynarodowego.

// 09|09|2010

Serbia wyraża gotowość podjęcia rozmów z Kosowem.

// 15|12|2010

Zniesienie obowiązku wizowego do tzw. krajów Schengen dla obywateli Albanii oraz Bośni i Hercegowiny.

daniem nauczyciela jest poddawanie pomysłów i spełnianie roli moderatora. Proponujemy potraktować niniejszą broszurę jako okazję do zdobycia dodatkowych informacji o Unii Europejskiej i krajach Bałkanów Zachodnich.

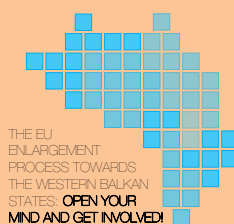
W celu przygotowania tego zadania należy sporządzić kopie mapy na stronach 8 i 9 bez informacji o krajach. Nauczyciel trzyma wszystkie kopie i kładzie jedną z nich na biurku, gdzie pokazuje ją uczniom.

jest członkowskim UE? Przeanalizuj w grupie jeden z następujących powodów – pokój, demokracja, dobrobyt – i stwórz mapę skoja-

zeń na plakacie. Zaprezentuj ją klasie, a następnie omów, który z podanych powodów jest najistotniejszy. Czy przychodzą Ci do głowy inne powody?

Niniejsza publikacja została opracowana w ramach projektu PRINCE „Rozszerzenie Unii Europejskiej: zaangażuj się! Wydarzenia zwiększające wiedzę na temat przyszłych rozszerzeń na kraje Bałkanów Zachodnich w ośmiu krajach członkowskich.” Dostarcza ona czytelnikowi interesujących spostrzeżeń na temat historii Bałkanów Zachodnich, ich drogi w kierunku Unii Europejskiej oraz zróżnicowania społecznego, kulturowego i religijnego. Pozwala także zrozumieć, na czym polega polityka poszerzenia i jak działa.

Projekt skierowany jest do nauczycieli i organizacji działających w obszarze społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się lokalną edukacją obywatelską, do władz samorządowych i działaczy politycznych oraz dziennikarzy. Wdrażany jest przez członków European Network of Political Foundation (ENoP) w ośmiu państwach europejskich. PRogramme d'INformation du Citoyen Européen – PRINCE został opracowany przez Unię Europejską by dostarczyć europejskiej opinii publicznej informacje na temat poszerzenia Unii Europejskiej.

ODWIEDŹ NASZ BLOG I DOŁĄCZ DO NAS NA FACEBOOKU!

WESTERNBALKAN.BLOGSPOT.COM | [FACEBOOK: THE EU ENLARGEMENT PROCESS TOWARDS THE WESTERN BALKAN STATES](https://www.facebook.com/ENoP)

PARTNERZY PUBLIKACJI

**Konrad
Adenauer
Stiftung**

Wolność, sprawiedliwość i solidarność są głównymi zasadami determinującymi pracę Fundacji Konrada Adenauera (FKA). FKA jest fundacją polityczną, blisko związaną z niemiecką Unią Chrześcijańsko-Demokratyczną (CDU). Konrad Adenauer (1876-1967) jako współzałożyciel CDU i pierwszy kanclerz Republiki Federalnej Niemiec zjednoczył tradycje chrześcijańsko-społeczne, konserwatywne i liberalne. W naszych staraniach w dziedzinie współpracy europejskiej i międzynarodowej pracujemy na rzecz tego, by ludzie byli w stanie sami stanowić o swoim życiu w poszanowaniu wolności i godności. W oparciu o wartości przyczyniamy się do tego, by Niemcy mogły wypełniać swoje obowiązki na całym świecie.